

شرایط عمومی قرارداد بیمه مسئولیت مدنی متصدیان حمل داخلی

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - اساس قرارداد : این قرارداد براساس قانون بیمه مصوب سال ۱۳۱۶ و قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و سایر قوانین و مقررات مرتبط و پیشنهاد کتبی بیمه گذار (که جزء لاینفک این قرارداد است) بین بیمه گرو بیمه گذار منعقد گردیده است. آن قسمت از پیشنهاد بیمه گذار را که بیمه گر قبول نکرده و همزمان یا قبل از انعقاد قرارداد به طور کتبی به بیمه گذار اعلام نموده است، جزء تعهدات بیمه گر محسوب نمیشود.

ماده ۲ - تعاریف و اصطلاحات : اصطلاحات زیر صرف نظر از هر معنی و مفهوم دیگری که ممکن است داشته باشد در این قرارداد با تعریف مقابل آن بکار رفته است :

۱- بیمه گر : موسسه بیمه ای است که با اخذ پروانه فعالیت از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجاز به انجام عملیات بیمه در این رشته بوده و مشخصات آن در قرارداد درج شده است.

۲- متصدی حمل : موسسه یا شرکت دارای پروانه فعالیت مجاز و معتبر از مبادی قانونی ذیربط است که در مقابل دریافت کرایه، حمل کالا از مبداء معین به مقصد معین را به عهده می گیرد.

۳- بیمه گذار : متصدی حمل است که مشخصات وی در قرارداد درج شده و متعهد پرداخت حق بیمه است و مسئولیت مدنی او به عنوان متصدی رسمی حمل داخلی، بر اساس شرایط این قرارداد، بیمه شده است.

۴- پروانه فعالیت : مجوزی است که توسط مبادی قانونی ذیربط برای شروع یا تداوم فعالیت شرکت یا موسسه حمل و نقل داخلی کالا صادر می شود.

۵- حق بیمه : وجهی است که بیمه گذار در برابر اخذ پوشش و تعهدات بیمه گر به ترتیبی که در قرارداد مشخص می گردد، می پردازد.

۶- بارنامه : سند کاشف از حقوق مالکیت است که جهت جابجایی محمولات بین شهری زمینی توسط مبادی قانونی ذیربط طراحی و چاپ و در اختیار موسسات و شرکت های حمل و نقل قرار گرفته و مواردی نظیر مشخصات محموله، نام و آدرس گیرنده و فرستنده و مشخصات وسیله حمل حامل در آن درج میگردد.

۷- وسیله حمل : وسیله نقلیه زمینی اعم از جاده ای و ریلی است که طبق ضوابط مبادی قانونی ذیربط مجاز به حمل بار در کشور می باشد.

۸- ارزش محموله : قیمت واقعی محموله تحت پوشش در مبداء است که بر اساس اظهار صاحبان محموله در بارنامه درج شده و مبنای محاسبه حق بیمه و خسارت است.

۹- سرقت کلی : چنانچه هنگام توقف وسیله حمل و یا در غیاب راننده و یا از طریق راهزنی و اقدام مسلحانه، محموله و وسیله حمل، توانان سرقت و از دسترس و اختیار راننده خارج شود سرقت کلی تلقی می گردد.

۱۰- خیانت در امانت راننده : استعمال ، تصاحب ، تلف و یا مفقود نمودن عمدی محموله به قصد اضرار توسط راننده و کمک راننده ای که کالا برای حمل و تحویل در مقصد به آنها سپرده شده است .

۱۱- جعل و تزویر اسناد : ساختن نوشته یا سند ، ساختن مهر و یا امضاء اشخاص رسمی و غیر رسمی ، خراشیدن ، تراشیدن ، قلم بردن ، اثبات یا سیاه کردن اسناد و مدارک حمل به قصد تقلب در خرید بیمه توسط صاحب کالا ، متصدی حمل و یا مباشرین آنها .

۱۲- مسئولیت مدنی تحت پوشش : مسئولیت مدنی بیمه گذار مصرح در قانون تجارت با رعایت شرایط این قرارداد .

ماده ۳ - موضوع قرارداد : جبران خسارت ناشی از مسئولیت مدنی بیمه گذار در قبال ارسال کنندگان و یا صاحبان کالا به استناد برنامه های صادره که در اثر تحقق حوادث تحت پوشش این قرارداد باشد و بیمه گذار به عنوان متصدی حمل ، مسئول جبران آنها شناخته شود .

ماده ۴ - شروع و خاتمه تعهدات بیمه گر برای هر حمل : پوشش بیمه پس از تکمیل بارگیری کالا در مبدأ و صدور برنامه (هر کدام موخر باشد) آغاز می شود و همزمان با شروع تخلیه در مقصد مندرج در برنامه خاتمه می یابد .

تبصره : در موارد خاص که بر اساس ضوابط و مقررات حمل و نقل جاده ای پیش از صدور برنامه ، حواله بارگیری توسط متصدی حمل صادر می گردد ، با موافقت قبلی بیمه گر پوشش بیمه از زمان تکمیل بارگیری کالا آغاز می شود .

تبصره : در موارد خاص که بر اساس ضوابط و مقررات حمل و نقل جاده ای پیش از صدور برنامه ، حواله بارگیری توسط متصدی حمل صادر می گردد ، با موافقت قبلی بیمه گر پوشش بیمه از زمان تکمیل بارگیری کالا آغاز می شود .

ماده ۵ - مدت اعتبار قرارداد بیمه : مدت اعتبار این قرارداد با رعایت موارد زیر یک سال شمسی است که تاریخ شروع و انقضای آن در قرارداد درج گردیده است . چنانچه هر یک از طرفین قرارداد حداقل یک ماه قبل از انقضای مدت اعتبار قرارداد ، عدم تمایل خود را به ادامه قرارداد به طرف دیگر اعلام ننماید این قرارداد برای سال بعد خود به خود تمدید خواهد شد .

۱- اعتبار قرارداد منوط به مهر و امضای آن توسط طرفین و پرداخت سپرده حق بیمه از طرف بیمه گذار است .

۲- پس از انقضای مدت اعتبار قرارداد ، تعهد طرفین نسبت به کلیه محموله هایی که برنامه های آنها در مدت اعتبار قرارداد صادر شده است ادامه خواهد یافت .

فصل دوم - وظایف بیمه گذار

ماده ۶ - بیمه گذار موظف است :

۱- در پاسخ به پرسشهای مکتوب بیمه گر همه اطلاعات به موضوع بیمه را با رعایت دقت و صداقت در اختیار وی قرار دهد . اگر بیمه گذار در پاسخ به پرسش های مکتوب بیمه گر عمداً از اظهار مطلبی خودداری نماید و یا عمداً بر خلاف واقع اظهاری بناید قرارداد باطل خواهد بود ولو مطلبی که کتمان شده یا بر خلاف واقع اظهار شده است هیچگونه تاثیری در وقوع حادثه نداشته باشد . در این صورت نه فقط وجوه پرداختی بیمه گذار به وی مسترد

نخواهد شد بلکه بیمه گر می تواند مانده حق بیمه را نیز مطالبه نماید . حکم این بند حسب مورد برای هر حمل حاکم خواهد بود .

۲- برای ثبت و ارائه اطلاعات مورد نیاز بیمه گر از نرم افزارهای مورد تأیید وی استفاده نماید . هزینه تهیه ، نصب و پشتیبانی نرم افزار به عهده بیمه گر خواهد بود.

۳- برای همه کالاهایی که در مدت اعتبار قرارداد حمل می کند به صورت مسلسل (پشت نمره) بارنامه صادر و مسئولیت خود را در قبال ارسال کنندگان و یا صاحبان آنها تحت این شرایط ، بیمه نماید .

۴- یک نسخه از تصویر (کپی) حواله مبادی قانونی ذیربط که برای دریافت بارنامه بنام وی (بیمه گذار) صادر می گردد را حداکثر تا پنج روز بعد از تاریخ صدور حواله به بیمه گر تحویل نماید .

۵- ارزش محموله و میزان حق بیمه را در بارنامه درج کند .

۶- فهرست کلیه بارنامه های صادره طی هر روز را با ذکر شماره سریال ، مبداء ، مقصد ، نوع و ارزش محموله ، میزان حق بیمه به صورت الکترونیکی برای بیمه گر ارسال و حق بیمه مربوط به بارنامه های صادره را حداکثر تا پنج روز کاری پس از تاریخ صدور بارنامه به بیمه گر پرداخت نماید . در صورت عدم امکان ارسال الکترونیکی اطلاعات ، بیمه گذار موظف است به ترتیبی که بیمه گر تعیین می کند مدارک فیزیکی فوق الذکر را ارسال نماید . چنانچه بیمه گذار به ترتیب مقرر در این بند مشخصات بارنامه های صادره را اعلام نکند یا حق بیمه مربوط را ظرف مدت تعیین شده نپردازد بیمه گر می تواند از پرداخت قسمتی و یا کل خسارت خودداری نماید .

۷- در ذیل حواله بار ، مشخصات راننده شامل نام و نام خانوادگی ، شماره دفترچه کار ، شماره گواهی نامه و کارت وسیله حمل و بیمه نامه ، نشانی محل سکونت و شماره تلفن وی را درج نماید .

۸- سوابق بارنامه های صادر شده در مدت اعتبار قرارداد را حداقل تا یکسال از تاریخ صدور نزد خود نگهداری نماید و هر زمان که بیمه گر درخواست نماید ، اطلاعات مورد نیاز را در اختیار وی قرار دهد .

۹- مراقبتهای لازم را که هرکس عرفاً از منافع خود بعمل می آورد نسبت به محموله و حفظ حقوق و منافع بیمه گر به عمل آورد و کالای مورد حمل را در مسیرهای مجاز و متعارف ، با رعایت قوانین و مقررات حمل و نقل داخلی در مدت زمان متعارف حمل و به مقصد برساند .

۱۰- در صورت وقوع حادثه موارد زیر را رعایت نماید :

۱-۱۰- مراتب را در اولین فرصت و حداکثر تا پنج روز کاری بعد از تاریخ اطلاع از وقوع حادثه به بیمه گر اطلاع دهد و همکاری لازم را برای بازدید و ارزیابی خسارت به عمل آورد .

۲-۱۰- بیمه گذار نباید بدون موافقت بیمه گر در مورد مسئولیت هایی که تحت پوشش این قرارداد است ، تعهدی به عهده گیرد و یا وجهی بپردازد مگر اینکه انجام این اقدام مورد موافقت بیمه گر قرار گرفته باشد .

۳-۱۰- بدون اطلاع و موافقت کتبی بیمه گر ، تغییر در وضعیت محموله خسارت دیده به عمل نیآورد مگر اقدامات و تغییراتی که برای نجات کالا و جلوگیری از توسعه خسارت ضروری است و عرفاً باید انجام شود .

۴-۱۰- در صورت دریافت هرگونه اوراق قضایی درخصوص مسئولیت تحت پوشش این قرارداد ، در اسرع وقت به بیمه گر اطلاع دهد .

۱۱- اصل اسناد و مدارک زیر را در اسرع وقت به بیمه گر تسلیم نماید:

۱۱-۱- گزارش مقامات انتظامی محل وقوع حادثه (در صورت وجود).

۱۱-۲- بارنامه و صورت مشخصات محموله.

۱۱-۳- فاکتور خرید محموله یا هرگونه مدارک معتبر دیگری که دال بر تعیین ارزش محموله باشد در صورت عدم
ارایه مدارک فوق ارزش کالای مشابه در مبدأ و در زمان حمل، مبنای محاسبه قرار خواهد گرفت.

۱۱-۴- هرگونه مدرکی که بیانگر ادعای خسارت از طرف ارسال کننده یا صاحب کالا باشد.

فصل سوم - تعهدات بیمه گر

ماده ۷- بیمه گر طبق شرایط این قرارداد متعهد جبران خسارت هایی است که در نتیجه وقوع هر یک از حوادث تحت پوشش
مانند حوادث زیر به محمولات مورد بیمه وارد شود و مسئولیت جبران آن به عهده بیمه گذار باشد.

۱- تصادف و واژگونی و سقوط وسیله حمل و یا برخورد محموله با سایر اشیا اعم از ثابت یا متحرک.

۲- پرتاب شدن محموله از روی وسیله حمل.

۳- آتش سوزی و یا انفجار محموله.

۴- سرقت کلی محموله با وسیله حمل.

تبصره- در مواردی که وقوع حادثه منجر به خسارت ناشی از استعمال مواد مخدر و روانگردان توسط راننده و یا کمک راننده
باشد بیمه گر موظف است خسارت مربوطه را به بیمه گذار پرداخت نماید سپس نسبت به بازیافت خسارت از مقصر حادثه اقدام
نماید.

ماده ۸ - بیمه گر در هر یک از موارد زیر تا بیست درصد تعهدات خود متعهد جبران هزینه های زیر است مشروط بر آنکه
مجموع خسارت پرداختی و هزینه های موضوع این ماده از حداکثر تعهد بیمه گر بیشتر نشود:

۱- هزینه های لازم و متعارف برای نجات کالا و جلوگیری از توسعه خسارت پس از وقوع حادثی که جبران زیان آنها در
تعهد بیمه گر باشد.

۲- هزینه متعارف دادرسی و دفاع از بیمه گذار در مراجع قضایی که در ارتباط با خطرات بیمه شده پرداخت شده باشد.

ماده ۹- بیمه گر موظف است ظرف پانزده روز پس از دریافت مدارک لازم خسارت را پرداخت نماید. در مواردی که پرداخت خسارت پس از تکمیل مدارک مثبته از سوی بیمه گر، به تأخیر می افتد، طبق حکم ماده ۵۲۲ آئین دادرسی مدنی عمل می شود.

فصل چهارم - موارد خارج از تعهد بیمه گر

ماده ۱۰- خسارت های مستثنی شده : جبران خسارت ها یا هزینه هایی که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم در نتیجه عوامل زیر به کالای مورد حمل وارد آمده باشد در تعهد بیمه گر نیست مگر آنکه به نحو دیگری توافق شده باشد:

- ۱- حوادث طبیعی مانند سیل، طوفان، زلزله، آتش فشان.
- ۲- خسارت هنگام تخلیه و بارگیری
- ۳- جعل و تزویر اسناد و خیانت در امانت و هر نوع عمل عمد یا مجرمانه راننده و یا کمک راننده وسیله حمل.
- ۴- ریزش، روندگی و آب دیدگی محموله، مگر این که ناشی از خطرات مورد تعهد در قرارداد باشد.
- ۵- سرقت کلی محموله بدون سرقت وسیله حمل.
- ۶- سرقت قسمتی از محموله.
- ۷- هزینه های نجات و دادرسی بیش از بیست درصد مازاد بر تعهدات تحت پوشش.

ماده ۱۱- خسارت های غیر قابل جبران: جبران خسارت در این موارد در تعهد بیمه گر نخواهد بود:

- ۱- جعل اسناد و خیانت در امانت و هر نوع عمل عمد یا مجرمانه بیمه گذار و کارکنان و نمایندگان وی (رانندگان و کمک رانندگان جزء کارکنان بیمه گذار محسوب نمی شوند)
- ۲- جنگ، شورش، اعتصاب، بلوا، ضبط و مصادره.
- ۳- تشعشعات رادیو اکتیو و فعل و انفعالات هسته ای.
- ۴- عیب ذاتی و یا خودبخودسوزی کالاها.
- ۵- عدم النفع و کاهش ارزش کالاها.
- ۶- حمل کالاها قاقاق و غیر مجاز و خسارت وارده به آنها.
- ۷- نداشتن گواهینامه متناسب برای رانندگی وسیله حمل.
- ۸- کاهش طبیعی وزن محموله.
- ۹- سرقت قسمتی از محموله مگر آنکه ناشی از حادثه تحت پوشش منجر به مصدومیت یا فوت راننده بوده باشد.

فصل پنجم - سایر موارد

ماده ۱۲- نحوه فسخ قرارداد : هریک از طرفین می تواند با اعلام کتبی و مهلت یک ماهه به طرف مقابل، قرارداد را فسخ نمایند.

ماده ۱۳- خسارت سهم بیمه گذار

- ۱- در خسارت ناشی از سرقت کلی محموله در صورت توافق بیمه گر و بیمه گذار جبران حداقل ده درصد خسارت قابل پرداخت به عهده بیمه گذار خواهد بود و باید توسط وی به صاحب کالا پرداخت گردد.
- ۲- در صورت پوشش خسارت ناشی از جعل اسناد و خیانت در امانت راننده جبران حداقل ده درصد خسارت قابل پرداخت به عهده بیمه گذار خواهد بود و باید توسط وی به صاحب کالا پرداخت گردد.

ماده ۱۴- حق جانشینی: بیمه گر در حدودی که خسارت وارده را قبول یا پرداخت می کند در مقابل اشخاصی که مسئول وقوع حادثه یا خسارت هستند قائم مقام بیمه گذار خواهد بود و اگر بیمه گذار اقدامی کند که منافی با حق مزبور باشد در مقابل بیمه گر مسئول شناخته می شود.

تبصره- حق جانشینی در مورد خسارت های غیر عمدی ناشی از تقصیر یا قصور رانندگان بیمه گذار اعمال نخواهد شد.

ماده ۱۵- مشارکت در منافع: در صورتی که در پایان هر دوره یک ساله قرارداد مشخص شود که نسبت مجموع خسارتهای پرداختی و معوق به حق بیمه دریافتی هر قرارداد کمتر از پنجاه درصد است بیمه گر می تواند حداکثر معادل ده درصد حق بیمه آن قرارداد را به عنوان مشارکت در منافع به بیمه گذار پرداخت نماید.

ماده ۱۶- نحوه حل و فصل اختلافات: هرگونه اختلاف ناشی از تعبیر ، تفسیر و یا اجرای این قرارداد، در صورتی که از طریق مذاکره حل و فصل نشود به کارشناس مرضی الطرفین ارجاع خواهد شد و رأی کارشناس مزبور قطعی و برای طرفین لازم الاتباع است. در صورتی که طرفین در مورد انتخاب کارشناس مرضی الطرفین به توافق نرسند، موضوع به هیأت کارشناسی که به نحو زیر انتخاب خواهد شد ارجاع می گردد:

- ۱- هر یک از طرفین یک نفر کارشناس اختصاصی تعیین و به طرف دیگر معرفی می نماید.
- ۲- کارشناسان اختصاصی قبل از بحث درباره موضوع مورد اختلاف به اتفاق، کارشناس دیگری را به عنوان سرکارشناس انتخاب خواهند نمود.
- ۳- رأی هیأت کارشناسی با اکثریت آرا معتبر و برای طرفین لازم الاتباع خواهد بود.
- ۴- در صورتی که هر یک از طرفین تا سی روز بعد از انتخاب و معرفی کارشناس طرف مقابل، کارشناس اختصاصی خود را تعیین نکند و یا کارشناسان اختصاصی تا سی روز در مورد تعیین سرکارشناس به توافق نرسند هر یک از طرفین می توانند حسب مورد از دادگاه ذی صلاح درخواست تعیین کارشناس یا سرکارشناس بنمایند.

۵- هر یک از طرفین در شروع رسیدگی، حق الزحمه کارشناس اختصاصی خود و پنجاه درصد از حق الزحمه سرکارشناس را پرداخت خواهند کرد و در خاتمه تمام هزینه های کارشناسی به عهده طرفی خواهد بود که رأی به زیان او صادر می گردد.

ماده ۱۷- مواردی که در این قرارداد ذکر نشده است بر اساس قانون بیمه، عرف بیمه و سایر قوانین جاری کشور جمهوری اسلامی ایران عمل خواهد شد.

ماده ۱۸- این آیین نامه از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا بوده و جایگزین آیین نامه شماره ۵۲ (قرارداد بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل داخلی) مصوب شورای عالی بیمه می باشد.

بیمه کارآفرین